

Varnæs Sogns Kirkeblad

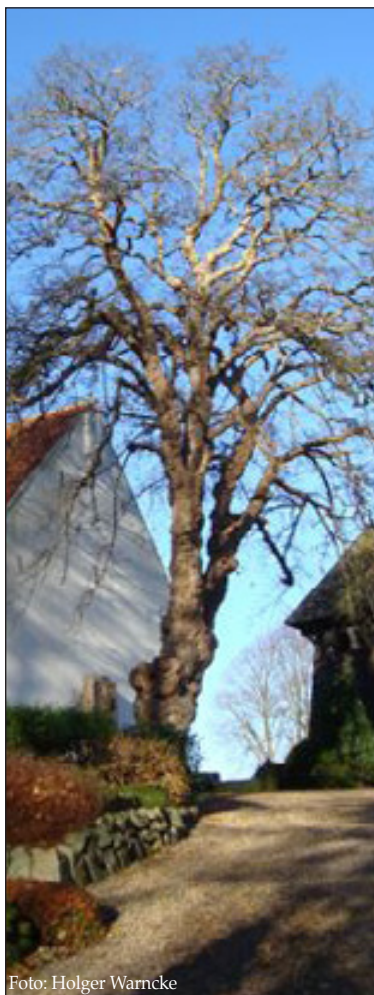

Foto: Holger Warncke

Hvorfor er julen så vigtig

Jo, for troen er troen i *kraft* af glædesforventning og ikke *troen* på.

Det er i bogen "Til trøst", Johannes Møllehave beskæftiger sig med de breve, Søren Kierkegaard skriver til sin livsvarigt syge svigerinde, Jette.

"Kære Jette! Tak for det lille brev, jeg efter Ders ord, må have førend julen. Jeg iler med at svare, at De kan få mit svar førend nytår... Nu er De atter sengeliggende. Der er noget, der hænger så dybt sammen med legemlig sygelighed, denne stille inderligt smertende og langsomt tærende bekymring. O, jag den bort denne bekymring, der især er Dem så farlig, fordi De så ofte er sengeliggende og bestandig lever i ensformig stilhed. Når man lever i små værelser – det ved De nok – så må der ofte lufte ud: og således også når man kun omgås få tanker, og kun har lidt adspredelse, så er det yderst vigtigt, at hvad man, åndeligt forstået, indånder, at det er gode og velgørende og milde og beroligende tanker.

Men hvad er så det at "tro"? At tro er bestandig at vente *det glade, det lykkelige, det gode.*"

Tro er forventningsglæde, ikke troen på.

Hvor mange af os har ikke fortvivlet forsøgt at få indhold i troen på Gud. Sagt, hvordan kan jeg tro på en, jeg ikke kender. Og i forsøget på at have, hvad enhver kristen bør have, har vi lagt vort eget indhold ind i troen. Hvor ofte har vi ikke forstørret vor egen far, eller en anden af vore helte, til at være Gud?

Hvorfor er julen så vigtig? Fordi forventningen til jul overstråler alt andet. Israels historie var siden dets storhedstid omkring kong David en lang nedtur med nederlag, bortførelser

fortsættes side 2

og besættelse af fremmede magter. Med Jesu fødsel fødes den fredsfyrste, Messias, som folket havde set frem til, og som havde holdt det sammen, trods alle lidelser. Den unge, uforsørgede Maria bliver forfærdet, da hun skal være gravid. Men hun trøstes, da englen tilføjer, at barnet, hun skal føde, skal blive stor og kaldes den Højestes søn. Josef bliver fortvivlet over, at Maria skal føde et barn, som han ikke er far til, men glæden over barnet overstråler fortvivlelsen. De gamle folk

Simeon og Anna siger ved fremstillingen i templet, at nu går den glæde i opfyldelse, som de har ventet på. Og da Jesus som 12 årig kommer der igen, undrer præsterne sig over drengen, ser, hvad han skaber af forventningsglæde. Og med rette. For det, Jesus gør, fra han prædiker fra bjerget, er at stille dem, der nu har det svært, lykken i udsigt. Hans tro er at prædike om det gudsrige, om den høst, hvor udbyttet bliver overvældene stort, selv om det nu ser fortvivlet ud.

Povl Callesen

Mest for børn

JULENAT

*Frit genfortalt af Tine Lindhardt
Ill. Annemette Bramsen*

Her ser du Bertram. Han er et æselføl. Et lille æselføl. Og så er han mørkeræd. Men det er en hemmelighed. Så du må ikke sige det til nogen, vel?

Æselføllet Bertram bor i en stald i byen Betlehem. Lige nu står han og stamper i jorden, mens han siger: "Nej, nej, nej. Ikke i min krybbe, siger jeg!" Han lægger mulen ned i krybben, så ingen kan komme til. "Tag fårets krybbe eller koens. Bare ikke min." Ved siden af Bertram står en mand med et lille nyfødt barn. Men hvad laver et nyfødt barn i en stald, og hvorfor stamper æselføllet Bertram i jorden, og hvem er manden? Kom med – så skal du høre! Vi skal til Nazaret, en anden lille by. Her bor en ung pige. Hun er gravid og skal snart føde. Hendes mand hedder Josef. Han er tømrer.

Maria fløjter, mens hun skræller gulerødder og bager brød. Hun tænker på barnet, der snart kommer. Hun glæder sig. Pludselig står Josef i stuen og siger: "Maria, vi skal til Betlehem." "Til Betlehem?" Maria stirrer på ham. "Har du glemt det her?" Maria peger på sin mave. "Og har du glemt, hvor langt, der er til Betlehem? Men vi skal måske flyve derned?" Maria er vred. "Nej, de havde ikke flere flyvende tæpper på markedet, så vi tager æslet" siger Josef og fortsætter "Jeg er ked af det Maria. Men kejseren af Rom vil tælle, hvor mange mennesker, han er kejser

over. Derfor skal alle mennesker rejse til den by, de kommer fra, for at blive talt. Min familie kommer fra Betlehem, og derfor skal vi til Betlehem."

De rejser af sted. "Er vi der ikke snart?" Maria er træt. Barnet sparkes i maven. Det varer ikke længe, før det vil ud. Endelig kommer de til Betlehem. "Kan vi bo her i nat?" Josef går ind på kroen, men kroaverten siger bare: "Alt er optaget."

"Kan vi bo hos dig?" Josef går fra hus til hus og spørger. Men ingen har plads. Til sidst er der én, der siger: "I kan låne min stald." Og nu har du sikkert gættet, at det netop er den stald, hvor æselføllet Bertram bor.

"Tak" siger Josef og får Maria ind i stalden. Her føder hun en lille dreng. Josef lægger et tæppe om ham. "Hvor er han fin" siger han. "Han hedder Jesus" siger Maria. Rundt om dem står alle dyrene. Koen og lammet og fåret og geden klapper med deres hove og synger "Muhh, mæhh, mæhæhh."

Men det lille æselføl Bertram klapper ikke, og det synger heller ikke. "Jeg vil ikke have et barn i vores stald. Det larmer alt for meget. Og lugter og fylder." "Flyt dig lidt" siger Josef og puffer venligt til æselføllet "så jeg kan lægge Jesus i din krybbe." Men som du ved, stamper æselføllet Bertram i jorden og lægger hovedet ned i krybben. "Krybber er til mad, ikke til nyfødte børn!" "Nå, der er vist ikke plads i æselføllets krybbe" siger Josef. "Så lægger jeg ham i koens krybbe." Det er mørk nat, og nu sover alle. Men ikke det lille æselføl Bertram. Han er jo bange for mørket, husker du nok.

Pludselig bliver der helt lyst i stalden. Ja,

natten bliver lige så lys som dagen. Bertram holder sig for øjnene. Hvor kommer lyset fra? Det er, som om det kommer fra det nyfødte barn! Bertram forstår det ikke, men han når ikke at undre sig mere, for nu hvisker Jesus: "Nå, du har set det? Fra i dag vil der altid være lys i mørket, så ingen i hele verden skal være mørkeræd. Heller ikke du, Bertram. "Hvordan ved du, at jeg er bange for mørket?" spørger Bertram, men han får ikke noget svar. For i det samme kommer en flok hyrder ind i stalden. "Det må være ham!" siger én af dem og går hen til Jesus i krybben. "Her er det barn, englen talte om. Guds søn, verdens frelser! Vi lå ude på marken og passede vores dyr" siger hyrden "Det var buldrende mørkt. Men pludselig begyndte millioner af stjerner at lyse og blinke på én gang. Vi blev bange, men en engel sagde til os: I skal ikke være bange. I skal være glade. For i dag er verdens frelser født. Her er et tegn: Gå ind til byen. Der skal I finde et barn, som ligger i en krybbe, svøbt i et tæppe. Det er ham." Så rejste vi os og gik" fortæller hyrden. "Det barn måtte vi bare se. Vi fulgte lyset på himlen og kom hertil." Hyrden smiler. "Gud er kommet til verden som et lille nyfødt barn." Maria tager Jesus op af krybben og vugger ham i sine arme, mens hyrderne lægger sig på knæ foran ham, og dyrene muhh'er og mæhh'er og bræger.

Men æselføllet Bertram lukker øjnene. "Nu vil jeg sove." Lige før han falder i søvn, siger han: "Jesus, du må gerne låne min krybbe, når du skal sove igen." "Tak!" siger Jesus og ser på Bertram. Og Bertram er sikker på, at Jesus blinker med det ene øje. Så sover Bertram, det lille æsel.

Nyt fra menighedsrådet

Menighedsrådet ønsker, at vores kirke og kirkegård er gode og interessante steder at besøge. Vi forsøger hele tiden at vedligeholde vores bygninger, så de ser pæne ud. På kirkegården pyntes med årstidens blomster og til jul med gran. I takt med at antallet af gravsteder falder, prøver vi at forny kirkegården, så den - udover at opfylde sit væsentligste formål - nemlig at være en mindested for vores døde, også giver oplevelser. Forandringen sker over år, da vi skal tage hensyn til de midler, vi har til rådighed. Menighedsrådet vil gerne takke personalet på kirkegården for deres indsats. Vi synes, at vores kirkegård altid er pæn og velplejet - og vi vil gerne opfordre til at gå en tur på den, ikke mindst nu, hvor den hvor grandækningen næsten er et kunstværk i sig selv.

Kapel- og toiletbygningen har længe trængt til en istandsættelse. Det sker nu. Toiletet bliver handicapvenligt - med bred dør og flisebelagt opkørsel,

der gør det muligt for kørestolsbrugere at komme ind. Desuden skiftes tagrender og en del træværk og taget efterses. I kirkens våbenhus monteres en glasmontre, hvor vi vil udstille forskellige genstande med tilknytning til kirken f.eks. Bibler, bøger, breve og andet fra sognet. Vi modtager gerne genstande hertil (til låns).

Der er udkommet en ny prislister for ydelser på kirkegården - den kan inden for den nærmeste fremtid ses på hjemmesiden. I tvivlstilfælde kan graveren eller kirkeværgen altid kontaktes.

Til det sidste menighedsrådsmøde i kirkeåret konstituerer menighedsrådet sig for det kommende år. I år har Helle Bonde-Albertsen efter 5 år i menighedsrådet desværre ønsket at udtræde på grund af stort arbejdspress. Vi takker Helle for godt hendes arbejdsindsats og for godt samarbejde. Som nyt medlem byder vi velkommen til Lars Bruun Andersen.

Stillingsopslag

Menighedsrådet søger en "blæksprutte" to timer ugentligt. Vi har brug for en person, der kan gå til hånd med praktiske ting f.eks. indkøb af dagligvarer til konfirmandstuen, stå for forplejning til forskellige arrangementer og menighedsrådsmøder, almen oprydning af hylder og skabe, af og til deltage i undervisning af minikonfirmander, sørge for blomster til konfirmandstuen, oprydning og opfyldning af poser med legetøj i kirken, kunne betjene konfirmandstuens AV-system, kopiering og andet.

Ansøgningsfrist: Mandag d. 15. december 2013 kl. 9.00

Henv.: Kirsten Krog, Smedegade 14, Varnæs, 6200 Aabenraa. Tlf.: 74 45 89 84
Ansøgningen modtages gerne pr. mail: krogkirsten@hotmail.com

Det kommende år ser menighedsrådet således ud:

Formand: Kirsten Krog

Næstformand: Anne Marie Laier

Intern kasserer: Anne Marie Laier

Kontaktperson: Dorte Fenn-Hansen

Kirkevæрге: Vacant

Sekretær: Britta Leonhardt

Julehilsen

*Skal alt blive tavshed, skal alt blive tyst
Vi må lære at synge, at lytte med lyst.
Kom lad os synge, ja, ræk mig din hånd
Vi vil knytte en kæde af evige bånd.*

Dansk folkevise

Når kirkebladet udkommer, er vi i jule-måneden, hvor dagene er korte og kolde. Det er en tid, hvor vi har behov for julehygge med levende lys og duften af gran – og at være sammen om at fejre julens budskab. Det er derfor en tid, hvor mange, ældre som unge, føler ensom-

heden ekstra tung. Når det er mørkt og dystert i vejret tager tunge tanker tit over. Husk at besøge og invitere familie og eller venner, der er ensomme eller alene. Jeg har en moster, der er alene og fysisk ude af stand til at bevæge sig ret meget. Hun klager aldrig over, at vi ikke kommer tit nok, men er glad for, hvad vi har overskud til at give. Der er dog ingen tvivl om hendes glæde, når vi kommer eller inviterer hende til os. For os er glæden gensidig – vi snakker meget om fortiden "gamle dage" og dens traditioner og vi ser billeder, som sætter minderne i gang. Det lærer mig meget om min familie, som jeg kan bringe videre til børn og børnebørn. For at kende sig selv, er det vigtigt, at kende sine rødder. Sådanne besøg er en gensidig glæde og berigelse – og ikke noget offer.

Med disse ord vil jeg på vegne af menighedsrådet ønske alle en rigtig glædelig jul og et godt nytår.

Kirsten Krog

Salmesang, kor og læsninger i Varnæs kirke

Søndag d. 8. december kl. 16.00

Vi holder op til jul, traditionen tro, en gudstjeneste med særligt fokus julens salmer og musik. I år har vi valgt at kombinere vores dejlige julesalmer med læsninger. De ni læsninger (hvoraf vi læser de syv) er bibeltekster, som fortæller kristendommens historie fra skabelsen over syndefaldet til profetier om Jesus og slutter med juleevangeliets beretning om Jesu fødsel. Vi læser fra Bjarne Reuters meget smukke nyoversættelse af Biblen.

Jesu fødsel

Stormen d. 28. oktober 2013

var hård ved kirke, kirkegård og præstegårdshaven. En del af vores gamle store træer faldt for stormens hærgen, gravsten væltede og tagsten blæste ned og stråtaget på præstegården tog skade – et sørgeligt syn.

Vi fik dog takket være bl.a. disse tre, hurtigt ryddet op, så der nu igen ser pænt ud på kirkegården og i præstegårdshaven. Kirke- og præstegårdsudvalget tager stilling til genplantning i de ramte områder.

Der er få ødelagte planter på gravstederne. Disse genplanter automatisk af kirkegårdens personale.

Den 30. oktober havde vi i Varnæs kirke besøg af Nis Boesdal. Han fortalte om, hvordan de fleste af vores eventyr, fortællinger og også film, har deres udspring i Biblens fortællinger. Det var en god aften og underholdende aften.

Brænde

Efter stormfaldet den 28. oktober er der blevet ryddet op på kirkegården og i præstegården. Brændet ca. 25 rummeter sælges for 350 kr. pr. m³.

Fra koncerten d. 28. september kl. 16.00 med CANTORIJ WAGENBORGEN, Holland.

Høstoffer

Der indkom 3.300 kr. til høstgudstjenesten. De fordeles med 1/3 til hver af følgende: Folkekirkens Nødhjælp (øremærket Syrien), KFUM-spejderne Felsted, Den Blå Oase, Aabenraa.

*Menighedsrådet
takker for det fine beløb*

Julekoncert

i Varnæs kirke
med Aabenraa Motetkor
Onsdag d. 12. december kl. 19.00

KONCERTEN ER GRATIS

ALLE ER VELKOMNE

Adventsmøde

ONSDAG D. 11. DECEMBER

Vi starter kl. 14.00

med gudstjeneste i kirken

– herefter bydes der i præstegården på kaffe, hygge og underholdning v. Tove Rasmussen, tidl. forstander på Sundeved Efterskole.

ALLE ER VELKOMNE.

Kirkebil kan bestilles hos Taxa-bus, Aabenraa, tlf.: 74 63 09 68.

En guide til Bibelen

Gertrud Yde Iversen og Kirsten Nielsen har skrevet et lille hæfte med titlen "En guide til Bibelen". Det er udgivet af Bibelselskabet.

Hæftet er en hjælp til at læse og forstå Bibelen. Det indeholder helt korte tekster med henvisninger til både Det Gamle, og Det Nye Testamente. Følgende er et afsnit fra hæftet.

Hjernesprog og hjertesprog

Der findes forskellige sprog og forskellige måder at læse på. Det samme gælder for Bibelen.

Bibelen handler om Gud og mennesker. Hvem Gud er, kan et menneske aldrig begribe eller beskrive fuldt ud. Gud skal derfor ikke forstås i hjernesprog,

som man læser matematiske formler eller brugsanvisninger, men i hjertesprog, som er fuldt af poetiske billeder og fortællinger. Det er hjertesprog, når salmedigteren kalder Gud for "min klippe, min borg, min befrier", eller Jesus fortæller en lignelse om en stor fest som billede på gudsriget. Når der fortælles om menneskers liv og erfaringer bruges såvel hjernesprog som hjertesprog. Hjernesproget kan fortælle om konkrete begivenheder, som hvornår en konge kommer til magten eller erobrer en by, mens hjertesproget kan bruges til tolkningen af begivenheder og pege på Guds rolle. Det sker, når Gud skildres som en ildsøjle, der går foran folket under ørkendvandringen, eller når Jesus' død beskrives som ofringen af et påskelam.

Lilly Jørgensen

Peter Fabricius lutbog

Kirken er kommet i besiddelse af et gedigent værk om pastor Peter Fabricius lutbog, skrevet af Ralf Jarchow, Hamborg. Dermed er der på ny kastet lys over Peter Fabricius' betydningsfulde samling af noder og tekster til sange og viser i 1600 tallet i Nordtyskland og Sønderjylland. Peter Fabricius håndskrift ligger på Det kongelige Bibliotek og har også været genstand for omfattende dansk forskning.

Peter Fabricus var præst i Varnæs fra 1617-1650. Det var under 30 årskrigen, hvis ødelæggelser også ramte Varnæs sogn. Det er Peter Fabricius, der ved udskiftning med bønder i Varnæs og Bovrup samler jorden omkring præstegården. Peter Fabricius skrev på tysk og holdt ofte sine prædikener på plattysk ("da dette til midten af 17. århundrede var praksis i de nordtyske menigheder.") Han efterfulgtes i embedet af sin søn Johannes Fabricius og denne igen af sin søn Peter Fabricius. Forfatteren af Lutbogen Peter Fabricius var født i Tønder i 1579, gik på latinskolen i Flensborg, hvor han opnåede venskab med den senere kendte teolog Georg Calixt og professor i Helmstädt. Fra 1603 studerede han ved universitetet i Rostock, det ældste i Nordeuropa. Her læste han teologi og matematik og blev i 1608 magister. Ved siden af sin interesse for lutmusikken udgav han fra 1605 til sin død astrologiske kalendere.

Peter Fabricius lutbog er en håndskrevet læderindbundet bog, der indeholder 260 lutmelodier og 169 viser/sange. Der er selskabssange, danse, renæssancetidens melodier til dans og teater, kirkemusik.

Repertoiret stammer hovedsagelig fra Tyskland, men der er også melodier fra England, Italien, Polen og

Sverige. For Ralf Jarchow har det været af særlig interesse at undersøge, hvilke melodier og sange, Fabricius selv har komponeret og skrevet. En vigtig del af håndskriftet danner de 26 kirkemelodier. Her finder vi Af dybsens nød, o Gud, til dig (Luther); Vor Gud han er så fast en borg (Luther); Fra Himlen højt kom budskab her (Luther). Hvad kan os komme til for nød (Knöpken). Fra Himlen kom en engel klar (Luther); Nu fryde sig hver kristen mand (Luther);

Da kirkerne i de små landmenigheder ikke havde noget orgel, blev lutten brugt som erstatning, hvilket allerede Luther fortæller. Det er derfor sandsynligt, at Fabricius har skrevet korallerne til gudstjenesten og spillet dem der. I håndskriftet findes også melodier, hvad diktatorer ville betegne som forbudt musik. Og den protestantiske syddanske komponist tager erotiske viser og drikkeviser med, som stod på den bayerske forbudtliste.

Peter Fabricius må have gjort et stort indtryk på sine samtidige. Således skrives der om den berømte, meget lærde mand og hans rige matematikkundskaber. "Lægger man dertil hans teologiske kundskaber og sprogfærdighed inden for nordtysk, nedertysk, græsk, latin og

hans fremrængende musikalske færdigheder, så hører Fabricius entydigt til de personligheder, som man må betegne som universallærde.”

Menighedsrådet planlægger at holde en lutkoncert med Ralf Jarchow i Varnæs kirke i foråret.

Povl Callesen

Salg af DSUK lodsedler

Konfirmanderne har lørdag d. 26/10 og ugen efter solgt lodsedler for Danske sømands- og udenlandske kirker.

De friske unge mennesker har solgt for 10.040 kr. Hvilket er et rigtig godt salg i vores sogn.

Vi vil derfor gerne takke konfirmanderne, deres forældre og alle jer, der tog godt imod dem, og derfor har hjulpet os til at kunne præstere dette gode salg. Vi håber på lige så god opbakning til næste år.

Hilsen menighedsrådet

Årets konfirmander. Foto Marianne Fröhlich.

Nytårs- gudstjeneste

i Varnæs kirke
tirsdag d. 31. december kl. 15.30

Efter gudstjenesten serverer menighedsrådet champagne og kranskage i sideskibet

Debatdag

Overvågningssamfundet

Lektor Peter Lauritsen, Aarhus og vært på Harddisken P 1, Anders Hoeg Nissen, København belyser Danmark som overvågningssamfund.

Hvad gør overvågningen ved os?

Konfirmandstuen
lørdag den 18. januar kl. 10-14.

ADVENTSMØDE

Efter gudstjenesten kl. 14.00
er der kaffebord i præstegård og
fortælling ved Tove Rasmussen,
tidligere Sundeved Efterskole.

Onsdag den 11. december.

Skoleafslutninger i Kirken

Sundeved Efterskole d. 18. dec. kl. 19.30

Førskolebørnene d. 19. dec. kl. 10.00

Varnæs Skole d. 20. dec. kl. 10.30

Nytårsaften

Gudstjeneste kl. 15.30

6.-10. januar

Sognepræst Oliver Karst afløser
på grund af kursus på Præstehøjskolen
i Løgumkloster.

Adresser

Sognepræst Povl Callesen, Varnæs Præstegård,
tlf. 74 68 01 28, pca@km.dk

Graver Johnny Pedersen, Frejas Have 11,
6100 Haderslev, tlf. 74 68 14 42, varnaes-kirke@mail.dk

Organist Anne-Mette Karstoft,
Adelbyer Kirchenweg 34, 24943 Flensborg,
tlf. 0049-461-25299, Amp.karstoft@googlemail.com

Formand Kirsten Krog, Smedegade 14,
tlf. 74 45 89 84, krogkirsten@hotmail.com

Kirkeværge Jacob Beck Jensen, Varnæsvej 736, Bovrup,
6200 Aabenraa, tlf. 22 49 49 82, jacobbeckster@gmail.com

VARNÆS SOGNS KIRKEBLAD
UDGIVET AF MENIGHEDSRÅDET
REG.NR.: 1551 · KONTORNR.: 1097989

REDAKTION: Bente Dall, Else Marie Jørgensen, Lilly
Jørgensen, Kirsten Krog, Povl Callesen.
Tryk: MAYMAX grafisk idé og design, Varnæs.

Varnæs kirkes hjemmeside: www.varnaeskirke.dk

Gudstjenester

December

Søndag den 1. .... kl. 10.00

1.søndag i advent - I Nazareths synagoge

Søndag den 8. .... kl. 16.00

Vi synger julen ind

Onsdag den 11. .... kl. 14.00

Adventsgudstjeneste

Søndag den 15..... kl. 10.00

3.s.i advent

Onsdag den 18..... kl. 19.30

Sundeved Efterskole

Torsdag den 19..... kl. 10.00

Førskolebørnene

Fredag den 20..... kl. 10.30

Varnæs Skole

Søndag den 22..... kl. 10.00

4.s.i advent - Johannes om Jesus

Juleaften

Plejhjemmet ..... kl. 11.00

Kirken..... kl. 16.00

Juledag..... kl. 10.00

2. juledag ..... kl. 10.00

Julesøndag ..... kl. 10.00

Nytårsaften ..... kl. 15.30

Januar

Søndag den 5..... kl. 14.00

Felsted Spejderne

Søndag den 12..... kl. 10.00

1.s.e.h.3.konger - Jesus og børnene

Søndag den 19. .... kl. 10.00

2.s.e.h.3 konger - Den samaritanske kvinde

Søndag den 26. .... kl. 10.00

3.s.e.h. 3 konger - Tro som et sennepsfrø

Fredag den 31. .... kl. 10.00

Plejhjemmet

Søndag den 2. februar ..... kl. 16.00

Lysgudstjeneste